

Geologia

Na obszarze Parku dominującym utworem geologicznym są sandry, czyli rozległe piaszczyste lub żwirowe równiny w kształcie stożka, powstałe w wyniku działalności wód polodowcowych. Zalegają na ponad 70% powierzchni Parku. Ponadto występują tu piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne i górne). Lokalnie występują: gliny zwałowe, ily, mułki, piaski i żwiry kemów, piaski i żwiry rzeczne a także utwory holocenijskie w dnach i dolnych partiach stoków dolin mis jeziernych oraz zagłębień bezodpływowych.

Równinną powierzchnię sandrową ożywiają głębokie wcięcia dolin rzecznych Drawy i Płocicznej oraz ciąg jezior rynnowych. Rynny tworzą skomplikowaną siatkę, przecinającą sandr w różnych kierunkach.

Najwyżej położona jest północna część Parku, dochodząca do 97 m n.p.m. Część południowa obniża się do około 70 m n.p.m. Najwyższy punkt w DPN znajduje się w okolicy jeziora Martew i wynosi 105,2 m n.p.m. Pod kilkudziesięciometrową warstwą osadów lodowcowych ukryte są skomplikowane struktury geologiczne zbudowane ze skał kredowych, między innymi szczątki ciągnącego się przez całą obecną Polskę łańcucha górskiego.

Miejscami, spod sandrowych piasków, wystają płaty glin zwałowych polodowcowej moreny dennej. Ze względu na większą żyzność gleb z nich wykształconych, rozwinęły się na nich polany osadnicze, na których spotyka się niewielkie wzniesienia pochodzenia kemowego.

GLEBY

Najczęściej występujące w Drawieńskim Parku Narodowym typy i gatunki gleb są odzwierciedleniem sytuacji geologicznej i działalności gospodarczej, związanej z uprawą rolniczą gleb i gospodarką leśną, która charakteryzowała się preferowaniem gatunków iglastych (główne sosny).

Drawieński Park Narodowy leży na polu sandrowym powstałym w fazie pomorskiej Zlodowacenia Północnopolskiego (Bałtyckiego). Na tym terenie występują także, w części północnej (od okolic Zatomia do Drawna), oraz w części środkowej (okolice Rezerwatu Radęcin), kry glin zwałowych. Na wschód od Drawy, w okolicach Sitnicy, Głuska i Ostrowca gliny zwałowe są przykryte płytką warstwą piasków sandrowych. Pole sandrowe Równiny Drawskiej poprzecinane jest rzekami i towarzyszącymi im dawnymi i współczesnymi tarasami akumulacyjnymi, oraz jeziorami i obniżeniami wytopiskowymi o charakterze rynnowym. Rynny o przebiegu równoleżnikowym (np. Rynna Moczelska) mają charakter brzeżnych obniżeń przylodowcowych. W obrębie

rzek, jezior, rynien i obniżeń wytopiskowych występują torfy, muły, mursze utwory napływowe. Na równinach sandrowych występują utwory eoliczne. W okolicach Rynny Moczelskiej występują utwory zastoiskowe: pyły i łąy.

Powyższa sytuacyjna geologiczna warunkuje występowanie określonych typów gleb. Największą powierzchnię w Parku zajmują gleby rdzawe, które wytworzyły się z piasków sandrowych, jak i z piasków rzecznych dawnych tarasów akumulacyjnych Drawy i Płocicznej.

Ponadto wyróżniono następujące typy gleb:

- Gleby inicjalne luźne - występują w obrębie zalew katastroficznych (przerwanie wałów kanałów) i na skarpach.
- Gleby słabo wykształcone ze skał luźnych - powstały z piasków eolicznych i na zerodowanych zboczach dolin rzecznych, najczęściej towarzyszą im gleby kopalne.
- Gleby brunatne - związane są głównie z obszarami występowania glin lodowcowych, rzadziej z piaskami rzeczными i pyłami zastoiskowymi.
- Gleby bielcowe - zajmują bardzo małą powierzchnię w obrębie sandrów, szczególnie na górnych skłonach zboczy.
- Gleby glejbielicwe - w obniżeniach.
- Czarne ziemie - w obniżeniach, wytworzone z glin zwałowych i pyłów.
- Gleby gruntowo - glejowe - w obrębie tarasów zalewowych rzek i w obniżeniach terenu.
- Gleby mułowe - w obrębie meandrów Drawy i Płocicznej.
- Gleby torfowe - przy Drawie, Płocicznej i w obniżeniach terenu w okolicach jezior - torfy niskie, przejściowe i wysokie.
- Gleby murszowe - występują tak jak torfowe, towarzyszą glebom torfowym i mułowym.
- Gleby murszowate - nielicznie, często związane są z dawnymi użytkami zielonymi.
- Mady rzeczne - występują w południowej części Parku, przy Drawie, często w obszarze meandrowania. Związane są z dawnymi użytkami zielonymi.
- Gleby deluwialne - występują dość często u podnóża skarp i zboczy oraz w obrębie stożków deluwialnych, głównie przy Płocicznej. Ze względu na małą powierzchnię często nie są wrysowane na mapy gleb i ich znaczenie jest niedocenione.

W Drawieńskim Parku Narodowym spotyka się większość podtypów gleb opisanych na Niżu Polskim. Tworzą one całą gamę siedlisk leśnych od boru świeżego do olsu jesionowego, czasami o charakterze lasu lęgowego. Na uwagę zasługuje fakt występowania dużych obszarów lasu świeżego na glebach brunatno - rdzawych

Data wydruku: 03.07.2024 03:23:40

Adres URL: <http://dpn.pl/geologia>